

Stukken voor de Redactie te zenden voor den 15en der maand aan:	Redactie: G. D. DUURSMA.	Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat Adres: Mej. J. J. E. V. D. THOORN, Amalia van Solmsstraat 80.
G. D. DUURSMA, Achter de Hoven 114 bis. LEEWARDEN.	Girorekening No. 133550 - DEN HAAG	DEN HAAG.
Bestuur: CHR. DE RINGH. Voorzitter, L. J. E. d. THOORN. Secretaresse, den Haag. CHR. F. W. SLIJPER. Penningmeester, den Haag. WV en van Outhoornstraat 2; G. D. DUURSMA. Lceuwarden. Achter de Hoven 114 bis A. F. H. BUNING, Hohorst, Hamersvld. waarn. Bestuurslid		

GYMNANTHI

door M. W. B. van Oosten.

Volgens de indeeling van Backeberg vormen de *Gymnanthi*, d.w.z. de naaktbloemigen, één van de series uit de groote groep *Austro-Echinocactaeae*. welke serie wordt onderverdeeld in 3 groepen, n.l.

I. de *Brachyanthi*, d.z. de kortbloemigen, met 3 zeer kleine geslachten: *Neowerdermannia*, *Weingartia* en *Oroya*;

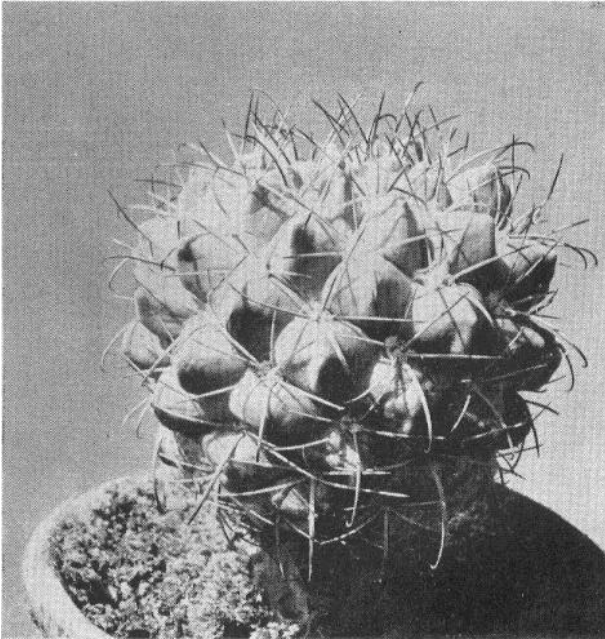
II. de *Syphonanthi*, d.z. de gesteeldbloemigen, met 1 geslacht: *Gymnocalycium*, en

III. de *Cephalanthi*, d.z. die uit een cephalium bloeiende, met het geslacht *Copiapoa*.

Het zijn alle Zuid-Amerikaansche planten en zij kenmerken zich door een beschubde, min of meer kale bloembuis, die behalve bij *Gymnocalycium*, zeer kort gesteeld is.

Ofschoon dikwijls in andere geslachten ondergebracht, zijn het voor het meerendeel soorten, welke reeds lang bekend zijn. Voor een klein deel zijn het planten, die pas in de laatste jaren zijn gevonden. Dit is één van de redenen, waarom in dit artikel het systeem Backeberg zal worden gevolgd, aangezien daarin alle hier te behandelen planten zijn opgenomen. Door Britton en Rose zijn ze of niet beschreven, of onjuist beschreven, of ze zijn ondergebracht bij geslachten, waarin ze thans niet meer passen. Deze opmerking lijkt wellicht eenigszins verwaand, maar ik verzeker U, dat het geenszins mijn bedoeling is dit te zijn en dat ik het diepste

respect heb voor het levenswerk van de bouwers van een indeeling waarvan de fundeering na zoovele veelbewogen jaren nog hecht blijkt te zijn en naar het zich laat aanzien, den grondslag zal vormen voor een zoo volmaakt mogelijke nomenclatuur. *B r i t t o n* en *R o s e* moesten echter bij de samenstelling van hun standaardwerk vaak planten beschrijven, die zij zelf nooit gezien hadden of waarvan de gegevens zeer vaag waren, terwijl de bron van herkomst dier gegevens niet altijd betrouwbaar was, hetgeen zij dan ook bij

Neowerdermannia Vorwerckii **Fric.**

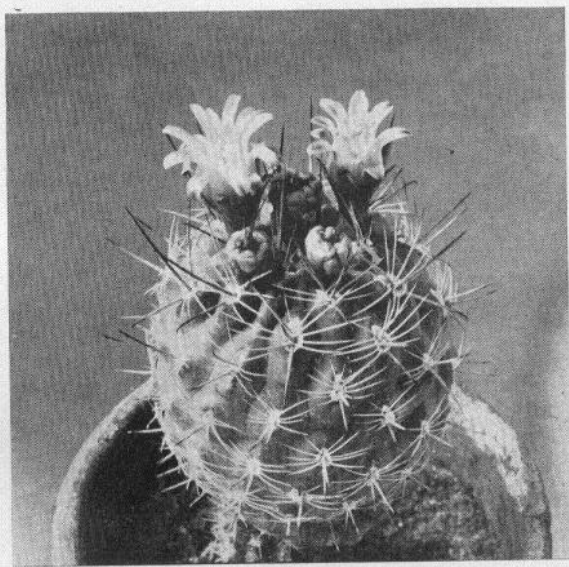
Foto van **Oosten.**

zoo'n beschrijving vermeld hebben. Begrijpelijkerwijs was het voor hen zeer moeilijk om een onvolledig beschreven plant bij een geslacht onder te brengen, Iemand, die *Lobivia's* bekijkt, het behoeft niet eens zoo erg nauwkeurig te zijn, zal *Weingattia Cumingii* tegenwoordig niet meer tot het geslacht *Lobivia* rekenen. Toch is het nog niet zoo lang geleden, dat de meeste handelaars haar onder dien naam aanboden. Zoo zal ook niemand het meer in het hoofd halen om een *Mila* een *Echinocereus* te noemen. Dit hebben *B r i t t o n* en *R o s e* niet gedaan, daar zij de bloem van *Mila* gezien had-

den, maar het is toch gebeurd. En zoo zag Fö r s t e r, het is al wel bijna 100 jaar geleden, *Chilenia villosa* voor een *Gymnocalycium* aan. Maar..... het is gemakkelijker te meenen, dat een plant niet tot een bepaald geslacht behoort, dan te bewijzen waarbij zij wel ingedeeld moet worden.

1. *Brachyanthi*.

a. *Neowerdermannia*, Dit geslacht is opgesteld door F r i C met één soort (N. Vorwercki), waaraan door B a c k e b e r g een tweede soort is toegevoegd (N. chilensis). Beide komen in de

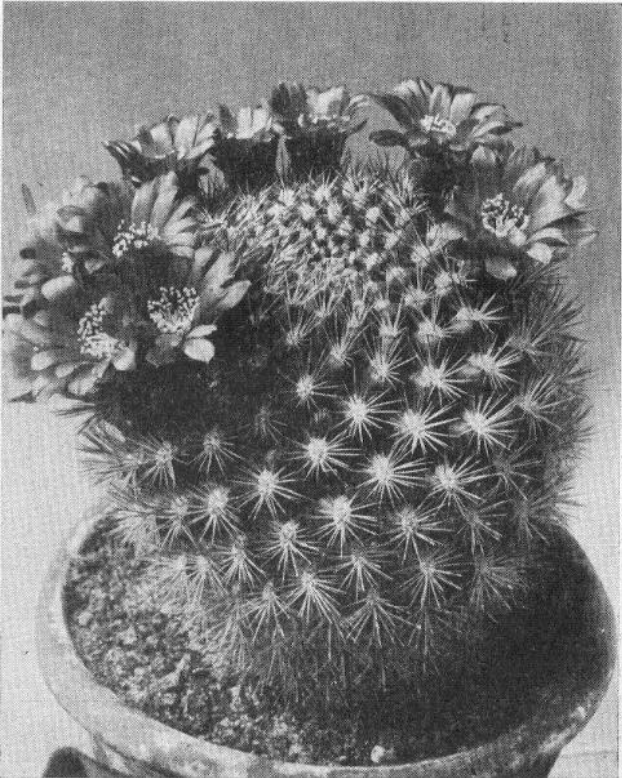
Neowerdermannia chilensis Back.

Foto van Oosten.

hooge streken van Bolivia en Argentinië voor. Ze zijn moeilijk te vinden, omdat ze de gewoonte hebben zich onmiddellijk na haar groei- en bloeiperiode in den grond terug te trekken. Hoewel ze bij ons tot nog toe tot de begeerde zeldzaamheden behooren, wordt er van verteld, dat ze wel eens door de Indianen zonder schil, en toch minstens ook zonder doorns, gekookt worden en als aardappels gegeten. Wat een zonde, van de *Neowerdermannia*'s tenminste.

Neow. Vorwerckii Fric is een zeer eigenaardige plant, voornamelijk door de ribben, die geheel in bochels zijn opgelost en welke bochels een sterken kinvorm vertoonen, De areolen bevinden zich

onderaan, dicht aan de stam, in de oksels. In den onderkant van zo'n kin meende men verwantschap met de *Lobivia's* gevonden te hebben, maar de kleine bloem met kale buis bewees ten slotte dat de plant met dit geslacht niets uitstaande heeft, Door de vruchtzetting in het plantenlichaam zou men verwantschap met *Mammillaria* kunnen vermoeden. De kleine bloemen van *Neow. Vorwerckii* zijn wit met een rose streep: die van de variëteit *Gielsdorfiana* Back. zijn geheel wit-rose.

Weingartia Cumingii (Hopff) Werd.

Foto van Oosten.

De door Back e b e r g in dit geslacht ondergebracht *N. chilensis* verschilt in habitus en bloeiwijze zoozeer van *N. Vorwerckii*. dat deze plaatsing mij niet juist lijkt. Zij mist de eigenaardige vooruitspringende tuberkels, terwijl de areolen zich op de tuberkels en niet in de oksels bevinden. Bovendien zijn de bloemen bruinachtig

gekleurd en deze **zijn** niet, zoals bij **N. Vorwerckii** tot een enkel exemplaar beperkt, doch verschijnen met vele tegelijk in een krans om den top. De bloemresten zijn als het ware opgerold en de punten van de bloemblaadjes vormen tezamen een er boven uitstekend kegeltje, hetgeen op de foto duidelijk te zien is.

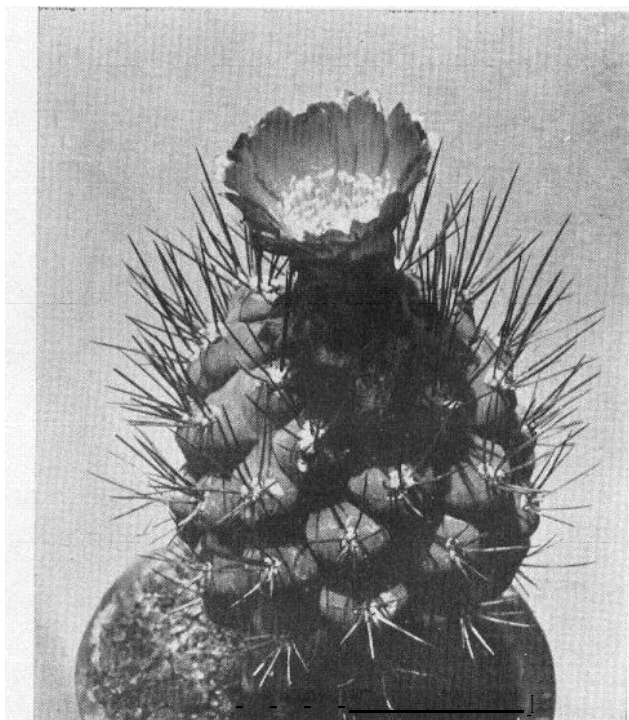
Beide soorten zijn gewillig groeiende planten, het kweeken overwaard. Het grootbrengen geeft geen moeilijkheden; geënt groeien en bloeien ze goed.

b . Weingartia. Het geslacht **Weingartia is** door Backeberg opgesteld als **Spegazzinia**. Werdemann betwistte deze naamgeving op grond van het feit, dat de naam reeds gegeven was aan een zwamsoort weshalve hij den naam Weingartia eraan gaf. Een nieuw geslacht dus, waarin thans aan 3 soorten onderdak is verschaft, n.l. **Cumingii**, **Neumanniana** en **Fidaiana**.

Het is een zeer typisch geslacht, voornamelijk door den geweldigen knolwortel, die meestal grooter van omvang is dan de plant zelf. Over het voorkomen van dien knolwortel zou heel wat gezegd kunnen worden. Volstaan moge hier worden met de opmerking, dat deze groeiwijze een veel voorkomend verschijnsel is bij die cactussen, die hun leven moeten slijten op zeer droge plaatsen, dus welbegrepen op plaatsen, die zelfs voor een cactus droog zijn. Het is voor 'deze stiefkinderen een levenskwesitie zich te wapenen met een middel om het heel kleine beetje vocht, dat hun ten deel valt in zijn ganschen omvang te bemachtigen om er dan verder zuinig van voort te leven tot aan het nieuwe rantsoen. Een soort van wateren voedselreservoir dus. Voorbeelden van dit verschijnsel vindt men veelvuldig, b.v. bij de Ariocarpussoorten, Lobivia's Neoporteria's en Chilena's. Denkt U eens aan een import van **Neoporteria napina**, zooklein als een cent met een knol zoo groot als een biet. Het merkwaardige van het geslacht **Weingartia** is echter niet zoo zeer het bezit van dien knolwortel, maar dat deze niet, zooals bij de zoeven genoemde soorten één geheel met de plant vormt, maar door een dunnen hals daarvan gescheiden is.

Hoewel twijfel bestaat of deze wel dezelfde was, werd **Weingartia Cumingii** (Hopff) Werd reeds in 1843 door Hopffer als **Echinocactus** beschreven. Later werd zij door Salm-Dyck als nieuwe vondst beschreven, waarbij deze opmerkt, dat het dezelfde plant is als **Echinocactus cinnabarinus**, thans **Lobivia cinnabarina**, Hierin zien Britton en Rose hun conclusie gewettigd, dat

Cumingii tot het geslacht *Lobivia* behoort, onder aanteekening, dat zij geen levende planten ervan bestudeerd hebben. Hiermede is dus verklaard, waarom *B r i t t o n* en *Rose* haar hebben ingedeeld bij *Lobiuia*, mede omdat van dit laatste geslacht nog maar weinige soorten bekend waren. Onverklaarbaar is het echter, dat thans nog firma's deze plant als *Lobivia Cumingii* aanbieden. Het is toch niet vol te houden, dat deze plant tot *Lobiuia* behoort, alleen, omdat de indeeling gebaseerd is op een beschrijving van *S a l m D y c k* uit

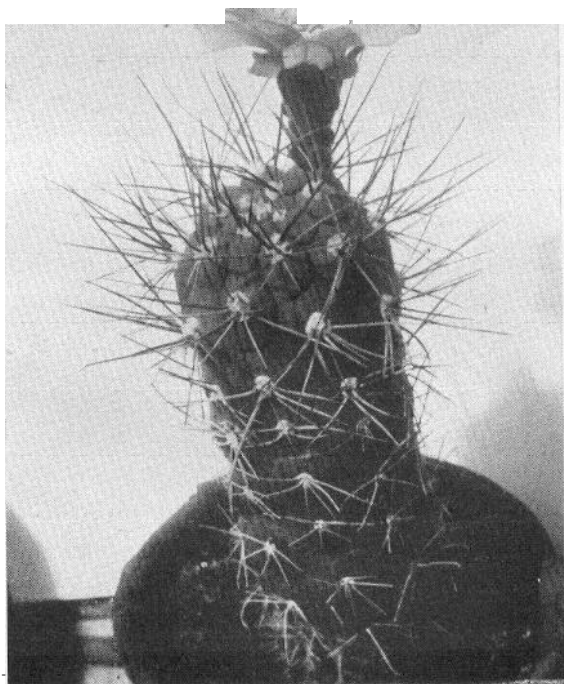

Weingartia Neumanniana (Back) Werd.

Foto van Oosten.

1849, aangevende dat de door hem gevonden plant dezelfde is als *Lobivia cinnabarina*. Of zij werkelijk bij *Weingartia* behoort mag misschien betwist kunnen worden, maar een *Lobivia* is het zeker niet. Noch het type plant wijst daarop, noch de bloem, waarvan de buis, in tegenstelling met *Lobivia*, absoluut kaal is en weinig beschud. *B a c k e b e r g* heeft gemeend haar bij het geslacht *Spegazzinia* te moeten voegen, gezien de **typische** breede tepels en de

volkomen overeenstemming van bloem en vrucht, En ongetwijfeld vertoont de bloem zeer veel overeenkomst met die van *Weingartia Fidaiana* en *W. Neumanniana*, beide eveneens door Backeberg tot *Spegazzinia* gerekend. De plant kan tamelijk groot worden, d.w.z. zoo ongeveer 25 à 30 cm. De groeiplaats is niet nauwkeurig bekend, doch is waarschijnlijk de Zuid-Amerikaansche Andes. Zij bloeit buitengewoon rijk met vele oranje-gele bloemen van ong.

Weingartia Fidaiana (Back.) Werd.

Foto van Oosten.

cm grootte. Planten van een centimeter of 5-6 zijn reeds bloeibaar. De variëteit *flavescens* heeft lichtere doorns en zuiver gele bloemen.

W. Fidaiana (Back.) Werd. bloeit eveneens geel met ronde bloem. bladeren, zij wordt gevonden in de provincie Potosi in Bolivia.

W. Neumanniana (Back.) Werd. wordt gevonden op de grens van Argentinië en Bolivia en bloeit oranjekleurig, terwijl de bloemblaadjes spits zijn.

c. Oroya. In tegenstelling met Noord-Peru komen in Centraal-Peru betrekkelijk weinig cactussen voor; B a c k e b e r g geeft ons er een aardig voorbeeld van, dat cactussen het op hun natuurlijke standplaats ook wel eens niet geheel naar den zin hebben. **Pseudoespostoa melanostele** b.v. komt daar op ~~1~~2600 m voor. welvoldaan, groen en met een dik buikje, blakende van levenslust, maar..... zonder de lange doorns, welke zoozeer tot haar schoonheid bijdragen. Ze groeit er dus juist zóó, als wij onze planten liever niet hebben. Een etage lager heeft zij de lange doorns wel, maar..... daar is ze geheel ingeschrompeld. Op 4000 m hoogte, in de sneeuw, komen zoo goed als geen soorten voor. Alleen **Oroya** wordt daar aangetroffen in gezelschap van **Opuntia floccosa** op de hoogte van die dikbuikige **melanostele** echter, schijnen de omstandigheden weer gunstiger voor de cactussen te zijn, tenminste daar komen wat meer soorten voor o.a. de geslachten **Mafucana** en **Mila**, welke we voor het oogenblik, als niet tot deze groep behorende, voorbijgaan. Het gunstiger klimaat is toe te schrijven aan het vochtgehalte, dat 'daar ter plaatse, in de dalen grooter is, als gevolg van de laag hangende wolken.

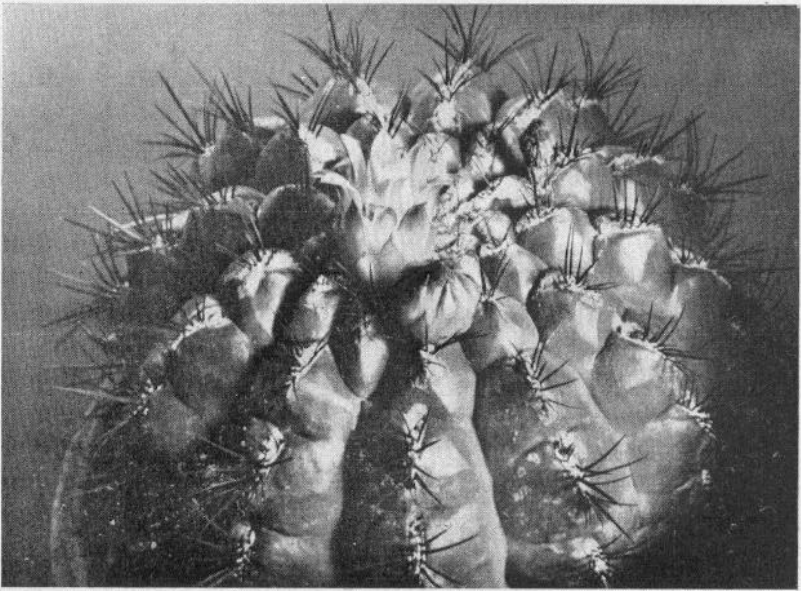
Het geslacht **Oroya** wordt dus op 4000 m hoogte in de Andes van Centraal-Peru gevonden, waar zij alleen met haar platten top boven den grond uitkomt, Het is eveneens een door B r i t t o n en R o s e opgesteld geslacht; dat thans een tweetal soorten telt, n.l. **Oroya peruviana** (K. Sch.) Br. en R. en **Oroya neoperuoiiana**, beide nog al varieerend, zoowel wat de kleur van de plant als van de doorns betreft. De laatstgenoemde, een plant van de laatste jaren, werd aanvankelijk als een variëteit van **O. peruviana**, later als **O. neoperuuiiana** aangeboden, Voor zoover mij bekend is, werd zij nog niet beschreven. Het lijkt echter wel of de handelaars de Oude **Oroya peruviana** niet kennen of 'denken, dat de afnemer haar niet kent, want evenveel malen als men **O. peruuiiana** bestelt, ontvangt men **O. neoperuviana**.

Oroya peruviana is in alle opzichten een buitengewone mooie plant. Zij heeft een prachtig glanzende, donkergroene huid met fraaie zwart-roode doorns. De plant is verdeeld in scherpe ribben, welke weer door dwarsgroeven verdeeld zijn in ruiten, die, vooral

bij den nieuwen groei, met een kinnetje vooruitspringen, het verschijnsel, dat we in het bijzonder bij de Chileensche cactussen kunnen waarnemen. S c h u m a n n deelde al deze kinnetjesplanten dan ook in bij de groep *Hybocactus*.

Zij bloeit tamelijk jong en met verscheidene bloemen tegelijk. De bloemen komen uit de areolen van het vorige jaar en zijn ongeveer 2.5 cm groot. Zij hebben een eigenaardige, moeilijk te beschrijven kleur, geelachtig rose met roode punten en staan op een korte trechtervormige, beschubde buis, welke eveneens geelachtig is met iets rood erin. Zij duren echter vrij kort, n.l. +/- 3 dagen. De plant

Oroya peruviana (K. Sch.) Br. e n R.

Foto C. L. Harders.

bloeit vroeg: eind April, begin Mei vertoont zij reeds haar knoppen. Het is een zeer aanbevelenswaardige soort: helaas is ze tegenwoordig zeer moeilijk te bekomen: mogelijke vermeerdering is dan ook zeer gewenscht. De cultuur brengt geen moeilijkheden mede, evenmin als bij andere Peruviaansche cactussen, die bekend staan als harde, sterke planten. Oroya is zeker een sterke soort, zij kan goed tegen de koude, hetgeen haar standplaats op 4000 m hoogte bewijst. Het is gebleken, dat zij 8 graden vorst zonder nadeel kan doorstaan. Zij heeft echter nog wel eens de slechte gewoonte van

onderen te verkurken, Geënt heeft ze daar minder last van; ze groeit en bloeit dan uitstekend. Over de zaairesultaten kan ik niet enthousiast zijn. Ik heb de plant eenige jaren achter elkaar gezaaid, doch zonder succes.

De meer bekende *Oroya neoperuviana* onderscheidt zich van den typevorm door haar lichte glasachtige doorns, die ook meer om de plant heen gebogen liggen, Het aantal ribben is bovendien grooter. Er zijn enkele variëteiten, die donkerder van kleur zijn met zwart-bruine doorns. Zij laten een geleidelijke overgang naar *O. peruviana* zien, De bloem is mij niet bekend, maar ik denk dat ze wel gelijk zal, zijn aan die van *Oroya peruviana*.

Wordt vervolgd.

HET LEEKENHOEKJE.

*Correspondentie, die op deze rubriek betrekking heeft
s.v.p. zenden aan J. J. E. v a n d e n T h o o r n,
Amalia van Solmsstraat 80, Den Haag.*

WINTERZORGEN.

In November is het al volop winter voor het meerendeel der succulenten, In October hebben we slechts een enkele maal water gegeven op de potten of tusschen de potten, doch zonder de planten nat te maken. Den gieter en de bloemenspuit hebben we tot nader order opgeborgen. In November kan het gieten geheel achterwege blijven bij planten, die in een kas of bak zijn onder gebracht. Planten, die in een zonnig vertrek of in een kamer, waar gestookt wordt, een plaats hebben gekregen, moet men in deze maand nog water geven, omdat anders de wortels te sterk indrogen, met het gevolg, dat de planten in het voorjaar moeite hebben weer aan den groei te komen.

Een koele winterstandplaats verhindert het ontstaan van voorbarigen groei en komt later het bloeien en het groeien ten goede, want groeien en bloeien tegelijk, dat doet een succulent meestal niet. In den rusttijd bereidt de cactus zich op bloei en op nieuwen groei voor; dezen rusttijd mag men de planten niet onthouden. Als in dien tijd de aarde op grauwe stof lijkt, hindert dat de planten niet, de aarde lijkt dan het meest op den grond, zooals die in den drogen tijd in het vaderland- der vetplanten is. Gezonde wortels halen altijd nog wel wat vocht naar boven, vooral als de

potten in zand of turfmoelm staan, bovendien bevat de lucht bij ons heel wat meer water dan een cactus in den drogen tijd gewend is. Op de natuurlijke groeiplaatsen schrompelen succulenten soms geheel in een: in cultuur moet men hiermede zeer voorzichtig zijn, als men niet over heel veel ondervinding en routine beschikt. Meestal geven wij in den zomer en in den herfst wel zooveel water, dat de planten flink volgezogen zijn en dus de noodige reserve hebben vergaard voor den drogen winterstand.

Jonge zaailingen mag men in cultuur nooit laten inschrompelen; in de natuur zal dit wel voorkomen, doch dan heeft niemand er hartzeer van als de jonge plantjes te gronde gaan of als van een zeer groot aantal slechts enkele exemplären den drogen tijd overleven. Evenmin mag men in den winter de zaailingen in een kas met glas afdekken: de plantjes staan dan te vochtig en ze hebben te weinig frissche lucht.

Het is noodig in den winter, als het niet vriest, zooveel mogelijk te luchten en ook des nachts de kas niet geheel gesloten te houden: een bedompte vochtige lucht is nadeelig voor succulenten, vooral bij een lage temperatuur. Wij zijn verplicht onze planten in den winter te laten rusten, doch op de natuurlijke groeiplaatsen valt de rustperiode in den heeten, drogen tijd.

Men moet niet denken, dat in November en December roode spin of schildluis geen kwaad meer doet, vooral het eerstgenoemde ongedierte kan in deze maanden een ontstellende activiteit ontwikkelen. Wanneer een clivia of een fuchsia beschadigd is, geen nood. het volgende voorjaar komen er weer nieuwe bladeren, maar bij een cactus is het leed niet zoo gauw vergeten: haal daarom op winteravonden de planten eens van hun plaats en bekijk ze rustig en zorgvuldig in het lamplicht. In de kas of op het kamertje, waar de planten dicht bijeen zijn opgeborgen, is het licht meestal niet sterk genoeg om roode spin te ontdekken.

Zij, die bladgrond, zand of klei in huis of in de kas bewaren, zullen goed doen deze, voor den succulentenkweeker onmisbare, grondsoorten, eens flink uit te laten vriezen.

Ten slotte moet ik aanraden: ga 's winters nooit naar bed, voordat u buiten op den thermometer gekeken hebt, vooral nu de radio geen weerberichten meer uitzendt: dit 'voorkomt de onaangename verrassing, dat 's morgens de bloemen dik op de ruiten staan en een aantal planten bevroren zijn.

ASCLEPIADACEAE IN ZUID-AFRIKA.

.....De grazigheid vermindert naar Betchouaneland toe, terwijl de doornboschjes gaan overheerschen. Interessante vetplanten komen we tegen, welke voor een deel behooren tot de Asclepiadaceae, welke familie in Zuid-Afrika tot een ongewone ontwikkeling van succulenten is gekomen, als daar zijn de *Stapelia's*, *Heurnia's*, *Caralluma's*, *Duvalia's* en *Ceropegia's*.

Hoogst interessante kleuren en vormen van bloemen laten zich bewonderen, Van *Stapelia grandiflora* kon ik een bloemdiameter van 35 cm. meten, De kleur der bloemen varieert van beige tot diep paars.

Vaak zijn deze bloemen, behalve dóór haar interessante kleuren, boeiend door een dichten haargroei. Ook de bouw der voortplantingsorganen, zooals trouwens de geheele familie ze bezit, wekt ieders belangstelling. Maar deze succulenten munten bovenal uit door een soms ondragelijken stank. Aasvliegen, hierop afgekomen, kunnen hun instinct, in dergelijke omgeving eieren te leggen, niet weerstaan, en reeds den dag daarop kruipen maden zoekend rond, maar zijn een dag later reeds verhongerd en verdroogd, want wat hun moeder voor vleesch had gehouden, blijkt een bloem te zijn, die van haar kant dankbaar mag zijn, dat zij haar bestuiving aan deze vergissing heeft te danken.

C. BEEKHUIS.

„Plantenleven in Zuid-Afrika”,